

DOBROGEA JUNTA

••• Vol de acumă, sărbători de un Stat unde nu voiașa sărbi și moșii legii, desăvârșită și invadată de Națiune, hotărgește și... ceste. (Din Proclamația Domnitorului, de la 14 Noiembrie 1913).

ABONAMENTE:
Pe an . . . . . 12 Lei — Pe 6 luni . . . . . 6 Lei
Pentru preoți și învățători . . . . . 8 Lei
— Anunțuri și reclame doar învelită —

ORGAN AL INTERESELOR DOBROGENE

DIRECTOR-PROPRIETAR

CONSTANTIN N. SARRY

REDAȚIA, BUCUREȘTI, str. Patriarh-Vodă, 3
ADMINISTRAȚIA, CONSTANȚA, str. Dobrogeanilor, 91
Manuscrisele nu se înapoasă.

ROMANISMUL ÎN NOUILE TERITORII

Inaugurarea școalelor din Dobrogea

MORAVURI SI NĂRAVURI

Măcar pentru astăzi, când tot creștinul prăznuiește nașterea Fiului lui Dumnezeu, să lepădăm toată grija cea... politică, să înălțăm toate acele preocupații meschinice, care au intinat și au învenit viața noastră publică, — și să închinăm această zi mare și sfântă, cu deosebire nevoilor noastre sufletești..

Când o eră importantă sună deasupra turilor îmbătrâniți, omul cel mai nepăsător dintre noi se simte furat de o clipă de emoție, aruncă o privire asupra trecutului și căută a ridica un colț al vălului viitorului. Și, în îngândurare ce în acel moment îl compoște, vede delindând pe dinaintea ochilor minții lui, ca pe pânza unui cinematograf, întreg trecutul său, își face bilanțul acțiunilor sale și, din această operațiune, rezultă de multe ori o mai bună propriețate a vieții, cum și din îndatoririle sale pe viitor, rezoluționiile foarteștoare.

Dacă, profitând de popasul de astăzi, am arunca o privire asupra trecutului?...

Traiam sălături de părinții noștri, — nu e mult de atunci — o viață așezată, cumpătată și cucernică. Ziua, venitii dela școală, băieți și fete, ajutam cum puteam casă pe tata la lucru, pe mama la dereticat; scara, săba o aşteptam să fie, toți, cu mici cu mare, străni în jurul mesei, să ascultăm din gura bătrânilor sătăci aceeași poveste neîsprăvită și numai, după ce ni se făceau mici de tot ochii, și după ce ceream, cu mâinile încrucișate în fața icoanelor, dela Dumnezeu, sănătate, minte și noroc, — mergeam la culcare și nu punsem capul jos, până ce "namele" nu ne închinau pernele.

Dominicile și sărbătorile, cu toții de mână, mergeam la biserică, luam anaforă față cu învățătorii, cari ne țineau seama, iar la înapoiare găseam masa pusă, curată și bucatele gătite. Mamile noastre sătăteau mai mult acasă; în timpul când ne creșteau, nu băteau nici chiar calea bisericii. Nu prea aveau, pe semn, ce arăta pe uliți!

Tot ce purtau pe noi era confecționat în casă, și slugile—dacă aveam — ne făceau... ghetele, nu însă și educația!

Vorbirea proaste n'auzeam din gurile părinților noștri de căt la su-părare, — și atunci cu vădită mu-stare de sine.

Astăzi?... Astăzi tații fac politică, iar ma-

mele combinații, — sau viceversă: când ei, chibitând la cluburi, pun la cale afaceri care de care mai necurate, ele dău ceiuri... parlamentare și incurcă la căte un poker pe cavalerii filoțimi. Astfel, bărbații vând țara, iar femeile păngărește vatra!

În timpul acesta copiii sau bat maidanele, sau levață să ciripească frânțușele ori nemțește și să injure ungurește. Îmbrăcați dela «Au bon goût» sau din Gara pieții — după putere — străele lor le țin tot așa de puțin cald ca și sănul mamei respective, pe care nu l-au cunoscut niciodată.

La masă, părinții discută «scandalul zilei», pe elind copiji, cu gurile căscate și urechile ciudătite, cer și capătă relații asupra celor mai mici detali.

De închinat, cine mai are vreme, scara, — și unde a mai rămas loc pentru icoane, de „nuduri” și alte... bibelouri?

Bătrânilii își văd de cataplașmele, iar locul Cosânzenelor și al smelilor l-au luat Contessa Torök și Scherlock Holmes!

La școală mergem ca să trecem clasele, iar la biserică, ca să ne bateam joc de popa, care a fost văzut sărind părțileazul!

Iar sălături de această celită socială, cinci milioane de iloți — mult inferiori materialiceste, incomparabil de superiori moralec-

ște — duc o viață cumplită și îngrăjitoare de desnădejde, neștiință și săracie.

O, vremuri! o, nărvuri!

Zi mare, și sfântă, și de reculegare a sufletelor, sună-ți și răsună-ți clopoțele deasupra turilor îmbătrâniți, deșteaptă-ne și chină-mă-ne la simțul datoriei către Fa-miliile, către Neam și către Lege!

Indreaptă și coboară lumina ta dumnezească în fundurile inimilor noastre îngrițite de fumul unei civilizații rău înțelese și condusă pe drumul de ierbivore!

Arată-ne, Io toată groazăvia lor, focul și prăpădul Sodomei și Gomorei, și depărtează dela noi, căt mai și vreme, zisă de apoi!

Zi a nașterei Măntuitorului Ia-mi, prefă-te în zi de renăștere a neamului nostru!

Const. N. Sarry

DOBROGEA JUNTA

Sf. Sărbători cu bine!

RETEVEIE

Pour cause

— Ce le abuzează tarbilișilor din Constanța de voie, săptămâna trecută, și-și deschidește gheul?

— Ai sărat, că era... ligat!

Porecă nepotrivită

Ea cred că popii dela Răsova își dătă la bat jocuri numele de Răsova, fiindcă nu-l văd roșind nicio față color mai mari spărcăciuni!

Degăduș

Lecitorii din Răsova cer Episcopului să le ia pe popa de scoala și să îl ducă unde-ști, — nu mai ai scope pe dinăul...

Dacă nici el, dină Răsova, nu este în stare să-l reidă pe Coconștele, cum de-l trimiș alătura? Ce se face acestia cu dinăul?

O propusere

Acelora cari au de gând să-și pună capăt zilelor, sau o propusere de facut: să ia trenul pe linia Bacău-Constanța. Dacă în prima zi scapă și douăzeci să fie siguri de... recipit.

Dacă în ultima lună sună avut numai zeptăciocuri pe linia asta?

Mai și-erit

Fapă cu nemăsurată lacomie a domeniilor, care dovedește că ei pot să adobnească fenomenal, și propusere ce de azi înainte, sa nu li se mai nască domeniiali, căi obiectivități.

Însărcină!

— În altăzit s'a hotărât și data numărului nouului proiect la Tulcea!

— Pe când?

— A doua zi după căderea actualului guvern

Distrus articole vîtor

„Duce, jocă-tă în arginț,
Kinderale Inglandă,
De primar nu fac amic,
Lumea și te-ai încreză?”

Geamazet

— In altăzit s'a hotărât și data numărului nouului proiect la Tulcea!

— Pe când?

— A doua zi după căderea actualului guvern

UN FIU AL SILISTREI

V E R S U I R I

de TEODOR VOICU

Institutor

VIATĂ...

Credință 'n ieri, în azi și mâine,
Răboi de dragoste și păine,
Temeiu de sărăciu și fapte,
Courastul dintre și și moarte
Să puntesc dintr-o tempă și spațiu,
Te sorb, viață, cu nessuț!
Căci tu ești aderătu-a toate
Să și sătăcănești și se poate
Nici spirit, nici plămă, nici soare,
Nici nemurire și nici moarte!...
Tu ești realitatea răzănată
Care mișăndă, mișăvă
Să veni, să cred, să por și eu!
Te singur ești Dumnezeu!
Să te aducre-mi se-nchișă
Viață, — hăs și lumină!

IARNĂ

Atât-i iarnă grea acum!
Zăpadă sboră ca un fum,
In joc fantastic de tortură!
Să ură viscolul în sbocum
Pur'ar vesti din grosenie bucur
Că iadul astăzi își răbănește!

Ca valurile unei mări
Se 'ncheagă 'n lungul albei sări
Ale nămetelor coline!...
Pascut singular să de strajă
Să înțelește și ca de vrăjă,
Câmpii, pădurile de jale pline!

Să tomai dragi mi-i răscosă
Ce flori 'n măndere poală
Să-mi place-al viscolului moget!
Căci tot amărețe formă
În seftele mei acuți răbănește
Viață, — hăs și lumină!

TABLOU DE IARNĂ

Din spate năbol negurătic
Budi Crivățul post-u
Să sub reces-i lui suflare
Amorteste tot ce-i văză!
Iar pe 'ntinderea din zare
Se apără văl jernatic!

Priponită între maluri
Dunărea se zbute 'ntr-ună
Pe sob slăvuri phantome!
Să cum spunește furtuna
Bura spăi scăpătoare,
Peste crește de valuri!

Se întunecă vîndoul
De spinișorul vînt!
Săzani, pleci, psină cu jale,
Se înzdore, spă pănturi!
Iar pe 'ntinderea de lungă zile,
Gata mai vîție și măhară!

FARMACHA ENGLEZI

CONSTANȚA, STR. CAROL

Reorganizată și aprovigionată din nou cu toate felurile de medicamente farmaceutice, chimice și droguțe, din cele mai renomate fabrici din străinătate, precum și cu specialități indigene.

Tot felul de material de parfumerie de prima calitate

Obiecte de chirurgie, presură: tuburi, canule, vîrșoare, și alte diverse obiecte de gund și sticla.

Săpunuri medicinale de toaletă

Articole de higienă și cosmetice: Parfumerie în sticla și esențe concentrante diferite cu gramul

Apă de Colonia cu kgr. În special recomandă preparații proprii precum: Apă pentru gură și apă contra căderei părăsuinii. Pastă și prafuri pentru dinți.

Preparat în cioră orice fel de siropuri, liqueruri și vinuri tonice pentru copii și adulți, — care pot îndoișni cu succese preparații străine sub formă de „specialități”.

Oferă serviciu prompt și conchintă sub conducerea personală a farmațistului.

GR. CONSTANTINIDE

datorie de 640.000 de plăti Cassai Gians și mandat la suferință, în sumă de totă 1.500.000 lei, comenzi facute și reversibile asupra exercițiului vîtor, fără a avea fonduri.

La aceste cheltuieli nessăbuite și desorodate se adaugă la activul fostei administrații o sumă de venituri înimaginare și irealizabilă.

Astfel d. Solacolu a prevăzut în bugetul în curs 120.000 lei venit dela spa. Oricum apa n'a fost adusă încă, îată încă un deficit în suma aceasta.

Desaemenea înscrise în bugetul din 1912 și 1913 câte 80.000 lei provenind dintr-o taxă de 2 lei pe vagonul de cireale, — taxă pe care n'a aplicat-o Alt deficit prin urmare.

Dela 1 Ianuarie voiu fi așlit să impun această taxă, ca să pot face față. În cînd de mică măsură, la stătarea goluri budgătoare.

Dar cum a rămas cu ancheta ce reia dva, asupra gestușei fostei administrații?

Cercetările continuă din partea d-lui administrator finanțiar, care, pe cîtă și nu, va depune în curând raportul în această privință.

Aș am văzut venind în localitate și pe d. inspector finanțiar Eremia, care, însărcinat dela început cu ancheta, abia sosit, a plecat și n'a mai dat prin locuință.

Ca să conchid acest capitol al activității d-lui Solacolu, adăugă actualul primar, pot spune că la venirea mea în capul cîmneni am găsit acolo un adevarat dezastru!

Dăr dacă v-aș întreba asupra activității dva, -d-le Andronescu?

— În scurtul interval de cînd am ocupat această demnitate, am căutat mai întâi să pun în ordine datorile în mod nerugănat contractate, plătiind plăna acum din ele peste 200.000 lei.

Am totalizat apoi toate cheltuielile mărunte, de care am vorbit la început, ca să le acopăr din rezerva fondului communal, numai întrucât îmi îngăduie legea în această privință, — spre a degevea astfel budgetul vîtor căt de puțin.

Am pus să se cerceteze individual fiecare din coloile perceptiei noastre, ca să cunoască starea reală a veniturilor, întrucât registrele comunale sunt încărcate cu cifre și nume fictive.

Am văzut, de nevoie, locuri în cartierul românesc și prin licitație oborul de cereale, ca să realizez căt mai mult din venitul alocat: totuși, cum v-am mai spus, vom avea și la acest capitol un deficit de cel puțin 400.000 lei.

Am dispus mutarea depositelor de fân din oraș, fiindcă un cartier pentru ele, aceasta mai întâi ca măsură de precauție contra incendiilor și al doilea, ca să crească încă un venit comunel.

Tot la acest din urmă scop studiez înființarea unei taxe sanitare asupra produselor de apă și limonadă gazosă.

Am lăsat în studiu chestiunea apelor industriale dela Stuțghiol. Căteva societăți amânantele ei. E nevoie să adăog că linia aceasta de acces va mai necesita o cheltuială de circa 50.000 lei anual, reprezentând chirie tezaurilor pe unde ea va trece.

— Aj! reușit să realizezi însă împrumut de 5 milioane, ca să puteți face față la toate cheltuielile acestea?

— În parte, da. Să aș încălța totuși administrația încercarea de operație ne norocită. Având dreptul a realiza acest împrumut oriunde și oricând, dăduse să-și oprijuse unul falit oarecare Lazărescu, din Paris, iar mai târziu d-lui Radușanu-Perveli, ca să trătese cu 4.50 la sută acest împrumut în Franță.

Până Octombrie au și venit delegații „Bancii Continentale”, oferind 83 la sută tip 4,50 și 86,50 tip 5 cu condiția unei sătări conversiune împrumuturilor comunale căt și orice alt împrumut să nu se poată face decât la acea Bancă.

— I-am trimis, firește, la plimbare pe acestia și am intrat în tratative cu Casa de credit județeană și comună, care mi-a oferit 1.000.000 lei cu 4,50 la sută și mi-au promis încă 400.000 lei, în Martie. Desaemenea mi s-a mai făgăduit și rezervă de 3.600.000, plus 500.000 lei, rămasă nerealizată din vechiul împrumut pentru apa dela Dunăre, dacă vom inscrie în bugetul vîtor în mod real un venit, care să acopere anuitatea respectivă. Casa județeană știe că vom avea venitul apoi — venit aplicat pe funcție și anume: 4 la sută la imobilele cu venit până la 700 lei și 5 la sută la un venit dela 700. În sus, — și care va aduce circa 25.000 anual, sumă cu care se va putea acopera anuitatea.

Am decis apoi, mutarea urmării electrice din oraș, lângă astor. Exproprierile ce-azi și fost obligat să fac pentru mărirea celei actuale, m'ar fi costat cel puțin 300.000 lei.

În schimb, agenția pe locul indicat, n'ar costa decât 200.000 lei, — și scăpăm și orașul de actualul agromot oricum suportator.

Am pus la cale construirea unei biserici în cartierul românesc. Cu fața planurilor acesteia, am însărcinat pe d. arhitect Anghel Niculescu.

O deosebită atenție am dat pavărei orașului. Astfel, cu 50.000 lei, am menținut trei străzi întregi; am asfaltat piață Griviței și trotuarul din străzi: Mercure, Orfeu, Jupiter, Decebal, Bănești, parte din Tudor Vladimirescu și Mircea cel bătrân.

Năr și fi prins să adăog, continuă interlocutorul nostru, că fostă administrație în 110.000 lei prevăzuă în buget pentru drumuri, n'a pus nici o piatră, totuși cum cheltuia 70.000 lei pe lună, pentru orașul să fie voinic murdar pe

când noi, cu 2800 lei pe lună, îl pînem să poate de curat.

Au lăsat în sfărșit mășteri pentru împrejmuire și facere unui grădină în jurul bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, și căreia pareți exteriori ajunse să de batjocură.

Au mai bătrânat prelungirea rețelei electrice de iluminat în cartierul românesc, pe porturi diote bolez. Principesa Maria și călărmile de artillerie și pe străzi care duce până la Anadolchioi. Desaemenea său dispus întinderă unui fir din strada Mangaliței până la ville vecine.

Dar, mă rog, cum a rămas cu tramvaial electric?

— Chestiunea aceasta am studiat-o în legătură cu ady-eros apei din Stuțghiol; în cazul cînd să vă labui acerață comună, vom înființa o societate românescă cointeresată cu comună.

În său nu uit, adăugă d. Andronescu că, odată cu instalarea în nouă batoar, vom schimba taxa comună pe chilogramul de carne, clasată pe categorii cum se șă: va pune în consumație, — nu pe cap de viață cum era până acum.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

Neputându-se aguma o apă de gresă răspunderă, am însărcinat pe d. inginer însp. general Wenert cu facerea unui plan de asarcini și ridicarea profilelor.

— Cercetările continuă din partea d-lui administrator finanțiar, care, pe cîtă și nu, va capătă în curând raportul în această privință.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

Neputându-se aguma o apă de gresă răspunderă, am însărcinat pe d. inginer însp. general Wenert cu facerea unui plan de asarcini și ridicarea profilelor.

— Cercetările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— Dar cu lucrările de consolidare a malurilor ce întreprindem?

— Lucrările continuă și vor continua. A fost o neliniște înțelegeră între comună și întreprindere, căci primăria și obligată să pună la dispoziția întreprinderilor, — lucrare care fără să fi fost evaluată, fusese incredibilă, printre o singură rezoluție pe o perioadă, de către d. Solacolu, tot d-lor Gheorghe și Leacovă.

— De ce nu. Numitul antreprenor a trebuit la un moment dat să interupă lucrările, din cauza picătrilor ce i se facă din partea fostei administrații, — punând formal comună în întărire. D-nii ingineri Panait și Zaharia, însărcinăți cu facerea anchetei, au dat toată dreptatea antreprenorului, căruia însă, în opinia d-lor. Cenâșanu, l-a făcut multe zile friste, mai ales cu procurarea pieței, care cadea la sarcina comună.

Astfel, mai cu seamă în urma raportului inspectorilor însărcinăți cu ancheta,

a trebuit să lucreze în tribună o transacțiune, prin care să fie obligată la unele majorități de prețuri, date fără să se cumpăre mater

